

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง การฝึกอบรมการป้องกันและระงับอัคคีภัยและ
อพยพหนีไฟให้กับประชาชนที่อาศัยในตึกแถวเพื่อความ
ปลอดภัยจากอัคคีภัย กรณีศึกษาพื้นที่ แขวงบางมด
เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร

จัดทำโดย จ่าเอกทศพล ขำดี

ตำแหน่ง เจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยชำนาญการ
สังกัด สถานีดับเพลิงดาวคะนอง กองปฏิบัติการดับเพลิง ๔
สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารมหานครระดับต้น รุ่นที่ ๓๕
สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

คำนำ

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล (Individual Study) ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารมหานครระดับต้น รุ่นที่ ๓๕ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นการเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัยและการอพยพหนีไฟเพื่อความปลอดภัยจากอัคคีภัย ให้กับประชาชนที่พักอาศัยในตึกแถว ได้ทราบถึงวิธีการป้องกันไม่ให้เกิดอัคคีภัย หรือหากเกิดอัคคีภัยขึ้นสามารถใช้ถังดับเพลิงเบื้องต้นทำการดับไม่ให้เกิดไฟลุกลามเป็นไฟรายใหญ่อย่างถูกต้องและปลอดภัย

ผู้จัดทำขอขอบพระคุณท่านวิทยากรที่ปรึกษา นางสาวสุวดี ไพอนนท์ หัวหน้าฝ่ายปกครอง เขตภาษีเจริญ ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำในการจัดทำรายงานให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และหวังว่ารายงานการศึกษาส่วนบุคคลฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ ต่อผู้ที่สนใจและผู้ที่ศึกษาค้นคว้าต่อไป

จำเอกทศพล ขำดี
๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
ชื่อเรื่อง	๑
หลักการและเหตุผล	๑
วัตถุประสงค์	๒
เป้าหมาย	๒
ความรู้ที่นำมาใช้ในการจัดทำรายงานฯ	๒
- การวิเคราะห์ SWOT (SWOT Analysis)	๒
- การป้องกันและระงับอัคคีภัย	๔
- กฎกระทรวง ฉบับที่ ๓๙ (พ.ศ.๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒	๖
กรอบแนวทางการดำเนินการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	๗
ระยะเวลาการดำเนินการ	๘
งบประมาณ	๘
แนวทางการติดตามและประเมินผล	๙
ข้อเสนอแนะ	๑๐
บรรณานุกรม	

๑. ชื่อเรื่อง การฝึกอบรมการป้องกันและระงับอัคคีภัยและอพยพหนีไฟให้กับประชาชนที่อาศัยในตึกแถว เพื่อความปลอดภัยจากอัคคีภัย กรณีศึกษาพื้นที่ แขวงบางมด เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร

๒. หลักการและเหตุผล

กรุงเทพมหานคร เป็นมหานครขนาดใหญ่ที่มีประชากรอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น อาจส่งผลให้เกิดสาธารณภัยต่างๆ โดยเฉพาะอัคคีภัยได้บ่อยครั้ง พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.๒๕๕๐ กำหนดให้ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครรับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตกรุงเทพมหานคร จากสถิติปี พ.ศ.๒๕๖๑ กรุงเทพมหานครเกิดอัคคีภัยจำนวน ๒,๗๕๘ ราย ฆาตภัย จำนวน ๔๐ ราย ภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตราย จำนวน ๑๒๕ ราย และภัยจากแผ่นดินไหวและอาคารถล่ม ๓ ราย ส่งผลให้เกิดการสูญเสียชีวิตและทรัพย์สิน นโยบายของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร “Now ผลักดันทันใจ แก้ไขทันที” ความปลอดภัย (Community) ชีวิตปลอดภัย ทรัพย์สินปลอดภัย ชุมชนและสังคมปลอดภัย ตามที่แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี ระยะที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕) ด้านที่ ๑ มหานครปลอดภัย มิติที่ ๑.๔ ปลอดภัยพิบัติ

โดยสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นหน่วยงานหลักของกรุงเทพมหานคร มีหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยดำเนินการทั้งก่อนเกิดภัย ระหว่างเกิดภัยและหลังเกิดภัย ในปี ๒๕๖๒ สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้กำหนดให้ การเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นพันธกิจที่ต้องดำเนินการ

สถานีดับเพลิงย่อยจอมทอง เป็นส่วนราชการหนึ่งของสำนักป้องกันและบรรเทา - สาธารณภัย มีพื้นที่รับผิดชอบ ๑๑.๔๑๓ ตารางกิโลเมตร พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นอาคารที่พักอาศัย อาคารพาณิชย์ โรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็กและขนาดใหญ่ อาคารขนาดใหญ่และอาคารสูง ในอดีตที่ผ่านมา ได้เกิดเหตุอัคคีภัยกับอาคารที่พักอาศัยและอาคารพาณิชย์ สร้างความสูญเสียชีวิตและทรัพย์สิน จากการสอบถามเจ้าของบ้านหรือผู้ครอบครองที่เกิดเหตุ พบว่าเจ้าของบ้านและประชาชนที่พักอาศัยข้างเคียงยังขาดความรู้เรื่องการป้องกันและระงับอัคคีภัยและไม่ทราบกฎหมายเกี่ยวกับการติดตั้งระบบการป้องกันอัคคีภัยและมีความประสงค์ให้เจ้าหน้าที่ของสถานีดับเพลิงย่อยจอมทองอบรมให้ความรู้เรื่องการป้องกันและระงับอัคคีภัย

ดังนั้นผู้จัดทำรายงานการศึกษาจึงเห็นควรเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัยและอพยพหนีไฟให้กับประชาชนที่พักอาศัยในตึกแถวเพื่อความปลอดภัยจากอัคคีภัย รวมทั้งผลลัพธ์ต่อมาประชาชนจะเห็นถึงความสำคัญของ ถังดับเพลิงเบื้องต้น ระบบแจ้งเตือนเหตุเพลิงไหม้ และการฝึกซ้อมแผนอพยพหนีไฟ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวสอดคล้องกับนโยบายของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร “Now ผลักดันทันใจ แก้ไขทันที” ความปลอดภัย (Community) ชีวิตปลอดภัย ทรัพย์สินปลอดภัย ชุมชนและสังคมปลอดภัย แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี ระยะที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕) ด้านที่ ๑ มหานครปลอดภัย มิติที่ ๑.๔ ปลอดภัยพิบัติและแผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ของสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พันธกิจ เพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และช่วยเหลือผู้ประสบภัยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของ

ภาคประชาชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และพัฒนาการให้บริการด้านกาป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่ดีที่สุดเพื่อประชาชน

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ เพื่อเสริมสร้าง ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องการป้องกันและระงับอัคคีภัย และการอพยพหนีไฟให้กับประชาชน

๓.๒ เพื่อให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของถังดับเพลิงเบื้องต้นและระบบแจ้งเตือนเหตุเพลิงไหม้

๔. เป้าหมาย

๔.๑ ประชาชนที่พักอาศัยในตึกแถว ห้องแถว แขวงบางมด เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร ได้รับการอบรมจำนวน ๑๕๐ ครั้งเรือน ภายในสิ้นปีงบประมาณ ๒๕๖๓

๔.๒ ประชาชนที่ผ่านการอบรมติดตั้งถังดับเพลิงเบื้องต้นและระบบแจ้งเตือนเพลิงไหม้ ไม่น้อยกว่าร้อยละสิบ

๕. ความรู้ที่นำมาใช้ในการจัดทำรายงาน

๕.๑ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กร (SWOT Analysis) คือ เครื่องมือการบริหารที่นำมาใช้วิเคราะห์สภาพแวดล้อม วิเคราะห์ศักยภาพขององค์กร เพื่อประเมินสถานการณ์ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มากำหนดเป้าหมายหรือ กำหนดทิศทางการทำงาน ซึ่งนิยมเรียกกันว่า “กลยุทธ์การบริหาร” SWOT เป็นอักษรภาษาอังกฤษย่อมาจาก Strengths Weaknesses Opportunities Threats มีความหมายดังนี้

S หรือ Strengths หมายถึง ปัจจัยต่างๆภายในองค์กร ที่ทำให้เกิดความเข้มแข็งหรือเป็นจุดแข็งขององค์กรที่จะนำไปสู่การได้เปรียบคู่แข่ง เป็นข้อดีที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายใน เช่น จุดแข็งด้านการเงิน ด้านการผลิต ด้านทรัพยากรบุคคล ด้านการบริหารจัดการ

W หรือ Weaknesses หมายถึง ปัจจัยต่างๆภายในองค์กรที่ทำให้เกิดความอ่อนแอ หรือเป็นจุดอ่อน นำไปสู่การเสียเปรียบคู่แข่ง เป็นปัญหาหรือข้อบกพร่องที่เกิดจากสภาพภายใน เช่น การขาดความคล่องตัวในการบริหารจัดการเนื่องด้วยมีกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องมาก

O หรือ Opportunities หมายถึง ปัจจัยต่างๆ ภายนอกองค์กรที่เอื้อประโยชน์ให้ซึ่งเป็นโอกาสที่ช่วยส่งเสริมการดำเนินการ ได้แก่ เหตุการณ์ สถานการณ์ที่เกิดขึ้นจะส่งผลต่อการดำเนินการ และมีการเปลี่ยนแปลงที่เป็นประโยชน์ หรือโอกาสอันดีขององค์กร

T หรือ Threats หมายถึง ปัจจัยต่างๆ ภายนอกองค์กรที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงาน เป็นข้อจำกัดที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายนอกที่อาจเป็นผลทำให้การทำงานขององค์กรไม่ให้บรรลุวัตถุประสงค์ หรือหมายถึงสภาพภายนอกที่เป็นปัญหาต่อองค์กร บางครั้งการจำแนกโอกาส Opportunities และอุปสรรค Threats เป็นสิ่งที่ทำได้ยากเพราะทั้งสองสิ่งนี้สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงอาจทำให้สถานการณ์ที่เคยเป็นโอกาสอาจกลายเป็นอุปสรรคได้

เพื่อให้การฝึกอบรมการป้องกันและระงับอัคคีภัยและอพยพหนีไฟให้กับประชาชนที่อาศัยในตึกแถวเพื่อความปลอดภัยจากอัคคีภัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์และบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้จัดทำรายงานขอแนะนำปัจจัยแห่งความสำเร็จมาใช้ในการวิเคราะห์ปัญหาและกำหนดแนวทางในการดำเนินการ ดังนี้

๕.๑.๑ การวิเคราะห์ SWOT analysis เป็นการวิเคราะห์สภาพองค์กร หรือหน่วยงานในปัจจุบัน เพื่อค้นหาจุดแข็ง จุดอ่อน อุปสรรคและโอกาส หรือสิ่งที่อาจเป็นปัญหาสำคัญในการดำเนินการสู่สภาพที่ต้องการในอนาคต โดยปรากฏผลดังนี้

๕.๑.๑.๑ จุดแข็ง (Strength)

- ผู้บริหาร / หรือผู้บังคับบัญชา ที่มีอำนาจพิจารณาอนุมัติทรัพยากรด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์และกำลังคน ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- เจ้าหน้าที่มีความรู้ ความสามารถและมีความประสบการณ์ในการฝึกอบรมให้ความรู้ในการป้องกันและระงับอัคคีภัย

๕.๑.๑.๒ จุดอ่อน (Weakness)

- เจ้าหน้าที่มีภารกิจหลายด้าน จึงทำให้มีเวลาในการอบรมให้ความรู้ประชาชนน้อย
- วัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการฝึกอบรมมีไม่เพียงพอ

๕.๑.๑.๓ อุปสรรค (Threats)

- ประชาชนที่พักอาศัยที่ตึกแถวต้องทำการค้าขายจึงทำให้เจ้าหน้าที่มีเวลานำการป้องกันและระงับอัคคีภัยและอพยพหนีไฟน้อย
- ในเวลากลางวันประชาชนที่พักอาศัยที่ตึกแถวไม่อยู่ที่พักอาศัยจะกลับมาที่พักในเวลากลางคืน

๕.๑.๑.๔ โอกาส (Opportunities)

- ประชาชนที่พักอาศัยที่ตึกแถวต้องการได้รับการอบรมการป้องกันและระงับอัคคีภัยและการอพยพหนีไฟ
- ประชาชนที่พักอาศัยที่ตึกแถวตระหนักถึงความสำคัญของการเขียนแผนอพยพหนีไฟและมีการฝึกซ้อมอพยพหนีไฟ
- ประชาชนที่พักอาศัยที่ตึกแถวตระหนักถึงความสำคัญของเครื่องดับเพลิงเบื้องต้น
- ประชาชนที่พักอาศัยที่ตึกแถวตระหนักถึงความสำคัญของระบบสัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้

การฝึกอบรมการป้องกันและระงับอัคคีภัยและอพยพหนีไฟให้กับประชาชนที่อาศัยในตึกแถวเพื่อความปลอดภัยจากอัคคีภัย สถานีดับเพลิงย่อยจอมทองทำในเชิงรุก ดังนี้

-จุดแข็งปัจจัยภายในและโอกาสปัจจัยภายนอก (Strengths - Opportunities)- (SO)

๑.ผู้บริหาร / หรือผู้บังคับบัญชา ที่มีอำนาจพิจารณาอนุมัติทรัพยากรด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์และกำลังคน ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและประชาชนที่พุกอาศัยที่ตึกแถวต้องการได้รับการอบรมการป้องกันและระงับอัคคีภัยและการอพยพหนีไฟ

๒.เจ้าหน้าที่มีความรู้ ความสามารถและมีความประสบการณ์ในการฝึกอบรมให้ความรู้การป้องกันและระงับอัคคีภัยและประชาชนที่พุกอาศัยที่ตึกแถวตระหนักรู้ถึงความสำคัญของเครื่องดับเพลิงเบื้องต้น ระบบสัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้ การเขียนแผนอพยพหนีไฟและมีการฝึกซ้อมอพยพหนีไฟ

ดังนั้น การวิเคราะห์ SWOT จะนำไปสู่การให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวางแผนกลยุทธ์ การกำหนดแผนงานโครงการต่าง ๆ สามารถสะท้อนภาพได้ว่า สถานีดับเพลิงย่อยจอมทองมีจุดแข็งซึ่งเป็นปัจจัยภายในและมีโอกาสซึ่งเป็นปัจจัยภายนอกที่เอื้อให้การฝึกอบรมการป้องกันและระงับอัคคีภัยและอพยพหนีไฟให้กับประชาชนที่อาศัยในตึกแถวเพื่อความปลอดภัยจากอัคคีภัย ในพื้นที่แขวงบางมด เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร ประสบความสำเร็จได้

๕.๒ คำแนะนำเกี่ยวกับ การป้องกันอัคคีภัย กองบังคับการตำรวจดับเพลิง

๕.๒.๑ สาเหตุของการเกิดเพลิงไหม้

๕.๒.๑.๑ การเผาขยะและหญ้าแห้ง เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดเพลิงไหม้บ่อยที่สุดในประเทศไทย การเผาขยะหรือหญ้าแห้งในที่โล่งแจ้งควรทำด้วยความระมัดระวังมิเช่นนั้นอาจจะลามใหญ่โตจนไม่สามารถควบคุมได้

- ควรเผาขยะในเตาเผาขยะ ในถังโลหะ
- ควรเผาขยะคราวละเล็กละน้อย
- ไม่ควรเผาขยะในขณะที่ลมแรง

๕.๒.๑.๒ ไฟฟ้าลัดวงจร เป็นสาเหตุที่ทำให้ไฟไหม้มากเป็นอันดับสอง สาเหตุเนื่องจาก

ประจำบ้าน

- สายไฟที่ใช้มีขนาดเล็ก ไม่พอกับปริมาณกระแสที่ใช้กับเครื่องไฟฟ้า

- สายไฟฟ้าเก่าชำรุดจนเสื่อมสภาพ

- การใช้ฟิวส์ไม่ถูกขนาด การที่ฟิวส์ในบ้านขาดบ่อยๆเป็นเครื่องแสดงว่ามีสิ่งผิดปกติในวงจรไฟฟ้าภายในบ้าน

- การทิ้งเครื่องใช้ไฟฟ้าบางอย่าง เช่น เตารีดไฟฟ้า เตาดมน้ำไฟฟ้า เตาดมน้ำไฟฟ้าคาทิ้งไว้ เพื่อไปทำธุระอย่างอื่น อาจจะลืมห่างทำให้เกิดความร้อนและเกิดเพลิงไหม้ได้

๕.๒.๑.๓ การใช้น้ำมันเชื้อเพลิงไม่ถูกวิธี

- บางคนมักง่ายชอบติดไฟเตาถ่านหรือฟืนด้วยการราดน้ำมันเชื้อเพลิง

- การเคี่ยวน้ำมันหมูร้อนจัดเกินไป

๕

- สตริที่ใช้สเปรย์ฉีดผม เป็นวัตถุไวไฟเช่นเดียวกับน้ำมันเบนซิน
- สีสัน น้ำมันทินเนอร์ หรือสีน้ำมันแห้งเร็ว เป็นวัตถุไวไฟ
- การจุดตะเกียงน้ำมัน หรือเทียนไขใกล้มุ้ง มักทำให้เกิดเพลิงไหม้ได้

บ่อยครั้ง

๕.๒.๑.๔ การสูบบุหรี่และการใช้ไม้ขีดไฟ

- คนมักง่าย สับเพร่า เผอเรอ ทิ้งก้นบุหรี่โดยไม่ดับให้สนิทลงบนพื้น

บนกองขยะ กองหญ้าแห้ง

- การจุดบุหรี่ขณะเติมน้ำมันรถยนต์ในปั้มน้ำมัน
- การเขี่ยเก้าอี้ที่ร้อนๆลงบนวัตถุเชื้อเพลิง
- อย่านสูบบุหรี่บนที่นอนเป็นอันขาด
- แม่บ้านควรเก็บไม้ขีดไฟให้มิดชิด พันมือเด็ก แต่ถ้าเด็กโตถึงวัยที่

อยากลองจุดไม้ขีดไฟเล่น พ่อแม่ก็ควรอนุญาตให้เล่นโดยให้อยู่ในความดูแลควบคุมอย่างใกล้ชิด

๕.๒.๑.๕ การดับไฟในเตาหุงต้มไม่สนิท ผู้ที่ใช้เตาถ่านหรือเตาฟืนใน

การประกอบอาหาร ควรฝึกนิสัยในการดูแลดับไฟให้สนิททุกครั้ง อย่าปล่อยให้ถ่านหรือฟืนมอดดับเองในเตาเป็นอันขาด

๕.๒.๑.๖ การจุดธูปเทียนบูชาพระ การจุดธูปบูชาพระ ควรปักเสียบ

ไว้ในกระถางธูป เทียนก็ควรปักไว้ในเชิงเทียนเช่นกัน อย่าปล่อยให้ลุกไหม้มานานๆโดยไม่มีผู้ดูแล การเผากระดาษเงินกระดาษทองเพื่อไหว้เจ้าควรทำในภาชนะโลหะ ที่สามารถควบคุมมิให้กระดาษปลิวไปทำ ความเสียหายที่อื่นได้ การจุดยากันยุง ควรทำในภาชนะที่ปกปิดได้มิดชิด

๕.๒.๒ ถังดับเพลิงเบื้องต้น ชนิดต่าง ๆ

- เครื่องดับเพลิงชนิดน้ำสะสมแรงดัน
- เครื่องดับเพลิงชนิดโฟม
- เครื่องดับเพลิงชนิดคาร์บอนไดออกไซด์
- เครื่องดับเพลิงชนิดผงเคมีแห้ง
- เครื่องดับเพลิงชนิดน้ำยาเหลวระเหย
- เครื่องดับเพลิงเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๕.๓ การอพยพหนีไฟและการเขียนแผนอพยพหนีไฟสำหรับผู้พักอาศัยในอาคาร

ตึกแถว

๕.๓.๑ วิธีเขียนแผนอพยพหนีไฟที่บ้าน Safety tips

- ทำแผนที่บ้านของคุณ เพื่อแสดงประตูและหน้าต่างทั้งหมด พุดคุยเรื่องแผนกับทุกคน ที่พักอาศัยในบ้านของคุณ

- รู้ว่า ทางออกอย่างน้อย ๒ ทาง ถ้าเป็นไปได้ทุกห้อง
- ทำให้แน่ใจว่า ประตูและหน้าต่างทุกบาน ที่นำออกสู่ภายนอก เปิดได้

โดยง่าย

- กำหนดจุดนัดพบภายนอกเช่น ต้นไม้ หรือกล่องจดหมาย ระยะทางที่ปลอดภัยจากบ้านที่ทุกคนควรพบกัน

๖

ปีละ ๒ ครั้ง

- ซ้อมแผนอพยพหนีไฟ ในเวลากลางวันและกลางคืน กับทุกคนในบ้าน
- ฝึกใช้ทางออกที่แตกต่างกัน ในการออกจากบ้าน
- สอนให้เด็กรู้จักวิธีหลบหนีด้วยตนเอง ในกรณีที่คุณไม่สามารถช่วยได้
- ปิดประตูเมื่อออกจากบ้าน
- ถ้าเสียงเตือนดังขึ้น ควรออกจากบ้านและห้ามกลับเข้าไปข้างใน
- หากต้องหลบหนีผ่านควันให้ก้มตัวต่ำ
- โทรศัพท์แจ้งหน่วยดับเพลิง

๕.๔ กฎกระทรวง ฉบับที่ ๓๙ (พ.ศ.๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕(๓) และมาตรา ๘(๔) (๕) และ (๖) แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมอาคารออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในกฎกระทรวงนี้

“ห้องแถว” หมายความว่า อาคารที่ก่อสร้างติดต่อกันเป็นแถวยาวตั้งแต่สองคูหาขึ้นไป มีผนังร่วมแบ่งเป็นคูหาและประกอบด้วยวัสดุไม่ทนไฟเป็นส่วนใหญ่

“ตึกแถว” หมายความว่า อาคารที่ก่อสร้างติดต่อกันเป็นแถวยาวตั้งแต่สองคูหาขึ้นไป มีผนังร่วมแบ่งอาคารเป็นคูหาและประกอบด้วยวัสดุทนไฟเป็นส่วนใหญ่

“บ้านแถว” หมายความว่า ห้องแถวหรือตึกแถวที่ใช้เป็นที่อยู่อาศัย ซึ่งมีที่ว่างด้านหน้าและด้านหลังระหว่างรั้วหรือแนวเขตที่ดินกับตัวอาคารแต่ละคูหา

“บ้านแฝด” หมายความว่า อาคารที่ใช้เป็นที่อยู่อาศัยก่อสร้างติดต่อกันสองบ้าน มีผนังร่วมแบ่งอาคารเป็นบ้าน มีที่ว่างระหว่างรั้วหรือแนวเขตที่ดินกับตัวอาคารด้านหน้า ด้านหลัง และด้านข้าง ของแต่ละบ้าน และมีทางเข้าออกของแต่ละบ้านแยกจากกันเป็นสัดส่วน

“อาคารอยู่อาศัยรวม” หมายความว่า อาคารหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของอาคารที่ใช้เป็นที่อยู่อาศัยสำหรับหลายครอบครัว โดยแบ่งออกเป็นหน่วยแยกจากกันสำหรับแต่ละครอบครัว มีห้องน้ำ ห้องส้วม ทางเดิน ทางเข้าออก และทางขึ้นลงหรือลิฟต์แยกจากกันหรือร่วมกัน

หมวด ๑

แบบและวิธีการเกี่ยวกับการติดตั้งระบบการป้องกันอัคคีภัย

ข้อ ๒ อาคารดังต่อไปนี้ต้องมีวิธีการเกี่ยวกับการป้องกันอัคคีภัยตามที่กำหนดในกฎกระทรวงนี้

(๑) ห้องแถว ตึกแถว บ้านแถว บ้านแฝด

(๒) อาคารที่ใช้เป็นที่ชุมนุมของประชาชน เช่น โรงมหรสพ หอประชุม โรงแรม สถานพยาบาล สถานศึกษา หอสมุด สถานีกีฬาในร่ม ตลาด ห้างสรรพสินค้า ศูนย์การค้า สถานบริการ

ท่าอากาศยาน อาคารจอดรถ สถานีขนส่งมวลชน ที่จอดรถ ท่าจอดเรือ ภัตตาคาร สำนักงาน สถานที่ทำการของราชการ โรงงาน และอาคารพาณิชย์ เป็นต้น

๗

(๓) อาคารอยู่อาศัยรวมที่มีตั้งแต่ ๔ หน่วยขึ้นไป และหอพัก

(๔) อาคารอื่นนอกจากอาคารตาม (๑)(๒) และ(๓) ที่มีความสูงตั้งแต่ ๓ชั้นขึ้นไป

ข้อ ๓ ห้องแถว ตึกแถว บ้านแถว และบ้านแฝด ที่มีความสูงไม่เกิน ๒ ชั้น ต้องติดตั้งเครื่องดับเพลิงแบบมือถืออย่างใดอย่างหนึ่งตามชนิดและขนาดที่กำหนดไว้ในตารางที่ ๑ ท้ายกฎกระทรวงนี้จำนวนकुหาละ ๑ เครื่อง

อาคารอื่นนอกจากอาคารตามวรรคหนึ่ง ต้องติดตั้งเครื่องดับเพลิงแบบมือถืออย่างใดอย่างหนึ่งตามชนิดและขนาดที่กำหนดไว้ในตารางตามวรรคหนึ่ง สำหรับดับเพลิงที่เกิดจากประเภทของวัสดุที่มีในแต่ละชั้นไว้ ๑ เครื่อง ต่อพื้นที่อาคารไม่เกิน ๑,๐๐๐ ตารางเมตร ทุกกระยะไม่เกิน ๔๕ เมตร แต่ไม่น้อยกว่าชั้นละ ๑ เครื่อง

การติดตั้งเครื่องดับเพลิงตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ต้องติดตั้งให้ส่วนบนสุดของตัวเครื่องสูงจากระดับพื้นอาคารไม่เกิน ๑.๕๐ เมตร ในที่มองเห็นสามารถอ่านคำแนะนำการใช้ได้และสามารถนำไปใช้งานได้โดยสะดวก และต้องอยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ตลอดเวลา

ข้อ ๔ ห้องแถว ตึกแถว บ้านแถว และบ้านแฝด ที่มีความสูงไม่เกิน ๒ ชั้น ต้องมีระบบสัญญาณเตือนเพลิงไหม้ติดตั้งอยู่ในอาคารอย่างน้อย ๑ เครื่อง ทุกคูหา

ห้องแถว ตึกแถว บ้านแถว และบ้านแฝด ที่มีความสูงเกิน ๒ ชั้น ต้องมีระบบสัญญาณเตือนเพลิงไหม้ติดตั้งอยู่ภายในอาคารอย่างน้อย ๑ เครื่อง ทุกชั้นและทุกคูหา

ข้อ ๕ อาคารอื่นนอกจากอาคารตามข้อ ๓ วรรคหนึ่ง ที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในหลังเดียวกันเกิน ๒,๐๐๐ ตารางเมตร ต้องมีระบบสัญญาณเตือนเพลิงไหม้ทุกชั้นด้วย

ข้อ ๖ ระบบสัญญาณเตือนเพลิงไหม้ตามข้อ ๔ และข้อ ๕ อย่างน้อยต้องประกอบด้วย

(๑) อุปกรณ์แจ้งเหตุที่มีทั้งระบบแจ้งเหตุอัตโนมัติและระบบแจ้งเหตุที่ใช้มือ เพื่อให้อุปกรณ์ส่งสัญญาณเตือนเพลิงไหม้ทำงาน

(๒) อุปกรณ์ส่งสัญญาณเตือนเพลิงไหม้ที่สามารถส่งเสียงหรือสัญญาณให้คนที่อยู่ในอาคารได้ยินหรือทราบอย่างทั่วถึงเพื่อให้หนีไฟ

ข้อ ๗ อาคารตามข้อ ๒(๒) และ (๓) ที่มีความสูงตั้งแต่ ๒ ชั้น ขึ้นไป และอาคารตามข้อ ๒(๔) ที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในหลังเดียวกันเกิน ๒,๐๐๐ ตารางเมตร ในแต่ละชั้นต้องมีป้ายบอกชั้นและป้ายบอกทางหนีไฟด้วยตัวอักษรขนาดที่มีความสูงไม่น้อยกว่า ๑๐ เซนติเมตรหรือสัญลักษณ์ที่อยู่ในตำแหน่งจะมองเห็นได้ชัดเจนตลอดเวลา และต้องมีแสงสว่างจากระบบไฟฟ้าฉุกเฉินเพียงพอที่จะมองเห็นช่องทางหนีไฟได้ชัดเจนขณะเพลิงไหม้

๖.กรอบแนวทางการดำเนินการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

กิจกรรมที่ดำเนินการ	วัน/เดือน/ปี	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
๑. ทำคำสั่งมอบหมายงาน/ ประชุมชี้แจง	๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ – ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๒	หัวหน้าสถานีดับเพลิง ย่อยจอมทองและ	

		ข้าราชการสถานี ดับเพลิงย่อยจอมทอง	
--	--	--------------------------------------	--

๘

กิจกรรมที่ดำเนินการ	วัน/เดือน/ปี	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
๒. ออกอบรมให้ความรู้กับประชาชนเกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัย การเขียนแผนอพยพหนีไฟที่บ้านและอธิบายถึงประโยชน์ของ ถังดับเพลิง เบื้องต้นและระบบแจ้งเตือนเพลิงไหม้ จำนวน ๑๕๐ คน/วัน	๑ พ ฤ ศ จิ กาย น ๒ ๕ ๖ ๒ - ๓ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓	ข้าราชการสถานี ดับเพลิงย่อยจอมทอง ชุด ๑-๓	
๓. สํารวจการติดตั้งถังดับเพลิงและระบบแจ้งเตือนเหตุและสํารวจความคืบหน้าโดยใช้แบบสอบถาม	๑ สิงหาคม ๒๕๖๓ - ๓ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๓	ข้าราชการสถานี ดับเพลิงย่อยจอมทอง ชุด ๑-๓	
๔. วิเคราะห์ผลสำเร็จของโครงการ	๑ กันยายน ๒๕๖๓ - ๑ ๕ กันยายน ๒๕๖๓	หัวหน้าสถานีดับเพลิง ย่อยจอมทอง	
๕. รายงานผลการดำเนินการโครงการ	๑๖ กันยายน ๒๕๖๓ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓	หัวหน้าสถานีดับเพลิง ย่อยจอมทอง	

๗.ระยะเวลาการดำเนินการ

๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓

๘.งบประมาณ

ไม่ใช้งบประมาณ

๙.แนวทางการติดตามและประเมินผล

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด	วิธีการ/เครื่องมือ
-----------------------	-----------	--------------------

<p>เป้าหมาย</p> <p>๑. ประชาชนที่พักอาศัยในตึกแถว ห้องแถว แขวงบางมด เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร ได้รับการอบรมจำนวน ๑๕๐ ครั้วเรือน</p>	<p>Output (ผลผลิต)</p> <p>๑. ประชาชนที่พักอาศัยในตึกแถว ได้รับการอบรม จำนวน ๑๕๐ ครั้วเรือน</p> <p>Outcome (ผลลัพธ์)</p> <p>๑. ประชาชนที่พักอาศัยในตึกแถว ที่ผ่านการอบรมมีการเขียนแผนดับเพลิงขั้นต้นและเขียนแผนอพยพหนีไฟ</p> <p>๒. ประชาชนที่พักอาศัยในตึกแถว ที่ผ่านการอบรมมีการฝึกซ้อมแผนดับเพลิงและฝึกซ้อมแผนอพยพหนีไฟ</p>	<p>รายงานและแบบสอบถาม</p> <p>รายงานและแบบสอบถาม</p>
<p>๒. ประชาชนที่ผ่านการอบรมติดตั้งถังดับเพลิงเบื้องต้นและระบบแจ้งเตือนเพลิงไหม้ ไม่น้อยกว่าร้อยละสิบ</p>	<p>Outcome (ผลลัพธ์)</p> <p>ประชาชนที่ผ่านการอบรมติดตั้งถังดับเพลิงเบื้องต้นและระบบแจ้งเตือนเพลิงไหม้ ไม่น้อยกว่าร้อยละสิบ</p>	<p>รายงานและแบบสอบถาม</p>

๑๐. ข้อเสนอแนะ

๑๐.๑ ผู้บริหารกรุงเทพมหานคร กำชับให้สำนักการโยธาปฏิบัติตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓๙ (พ.ศ.๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ หมวด ๑ แบบและวิธีการเกี่ยวกับการติดตั้งระบบการป้องกันอัคคีภัยอย่างเคร่งครัด

๑๐.๒ เพื่อมิให้ตีความที่ตีความผิดกฎหมายเพิ่มขึ้น เห็นควรให้ฝ่ายทะเบียนสำนักงานเขตจอมทอง ก่อนออกเลขที่บ้านให้ตรวจสอบข้อมูลจากเจ้าบ้านว่าปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าวข้างต้นหรือไม่ หากไม่ปฏิบัติตามกฎหมายข้างต้นให้เจ้าหน้าที่แจ้งเจ้าบ้านให้ดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องก่อนออกเลขที่บ้านให้

บรรณานุกรม

ชุมพล บุญประยูร. ทฤษฎีของการเกิดไฟ (Theory of fire). เอกสารประกอบการอบรมหลักสูตรผจญเพลิงและกู้ภัย ชั้นรุนแรง โดย กองบังคับการตำรวจดับเพลิง

คำแนะนำเกี่ยวกับการป้องกันอัคคีภัย ตามแผนงานการรณรงค์การป้องกันระงับวินาศภัย“พิทักษ์ประชา
๓๙-๔๐”

How to make a home fire escape plan N.F.P.A NATIONAL FIRE PROTECTION
ASSOCIATION

ห้องสมุดกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.๒๕๒๒
กฎกระทรวง ฉบับที่ ๓๙ (พ.ศ.๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒